

Головний редактор
Сергій Павленко

Заступник головного
редактора
Олександр Коваленко

Відповідальний секретар
Алла Сокол

РЕДАКОЛЕГІЯ:

Євген Ананко
Олександр Астаф'єв
Геннадій Боряк
Микола Бутко
В'ячеслав Горбик
Володимир Дятлов
Лариса Коваленко
Олександр Ковальчук
Володимир Кривошея
Олександр Коваленко
Юлій Коцюбинський
Сергій Леп'явко
Валентин Мельник
Юрій Мицик
Олександр Моця
Сергій Павленко
Анатолій Погрібний
Сергій Пономаренко
Станіслав Реп'ях
Григорій Самойленко
Володимир Савченко
Олександр Степанов
Людмила Студьонова
Борис Суховірський
Петро Тронько
Петро Устенко
Василь Чепурний
Володимир Шевченко
Федір Шпиг
Олександр Явоненко
Василь Яковець

Редактор випуску
Олена Ткаченко

Видавці – Чернігівський
державний педагогічний
університет імені Т. Г.
Шевченка та Чернігів-
ський державний еко-
номіки і управління

Засновник —
чернігівське обласне
об'єднання «Просвіта»

Ресстраційне свідоцтво
КВ № 1025
від 26 жовтня 1994 р.

Індекс 74325

Адреса редакції:
250000, м. Чернігів,
вул. Воровського, 10.
Телефон для довідок
95-74-18.

Всеукраїнський історико-краєзнавчий просвітницький
журнал

З М І С Т

СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УКРАЇНИ

О. Путро. З історії першої української політичної
еміграції (за архівними джерелами 18 ст.) 3

У ГЛИБ ВІКІВ

Ю. Мицик. З листів «Козацького відділу» АКВ АГАД
у Варшаві 10

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

С. Воїнов. Новгород-Сіверський 29

БАТУРИНСЬКІ ЧИТАННЯ

О. Бузун. Батурин часів гетманування К. Г. Розу-
мовського 26
Л. Кіяшко. Становлення гетьмана 42
Н. Дроб'язко. Династія Розумовських 48
Н. Реброва. Реформатор 56

ГЕНЕАЛОГІЧЕСКІЕ СТУДІЇ

В. Кучер. До родоводу козацько-старшинського ро-
ду Черняків 62
В. Кривошея, І. Кривошея. Родовідні козаків Терех-
темирівської сотні. 64

З АРХІВНИХ ДЖЕРЕЛ

Гетьманські універсали в колекції Чернігівського
історичного музею ім. В. В. Тарновського. (Публіка-
ція І. Ситого). 67

ФІЛОСОФСЬКА СКАРБЕНИЦЯ

В. Нічик. Філософія як музика 83
С. Явоненко, О. Явоненко. Раціональність як кому-
нікативна цінність 86

РОЗВІДКИ

І. Тюрменко. Доба Івана Мазепи в творчості І. Огі-
єнка 90
С. Бушак. Козак – душа правдивая. 103
О. Астаф'єв. Динаміка і зміщення імен в поемі Лео-
ніда Полтави «Енеїда модерна» 109
О. Бойко. Нарис історії ніжинської науково-дослід-
ної кафедри історії, культури і мови (20-30-ті рр.) 120

КРАЄЗНАВЧА МОЗАЙКА

Г. Греченко. Родина Гіммельрейх 128
В. Шевченко, М. Криловець, Юрій Лисянський –
український мореплавець і географ В. 129
В. Крицький. Кравець Тарновського 131
В. Опанасенко. Річка В'юнниця 132

З ІСТОРИОГРАФІЧНОЇ СПАДЩИНИ

В. Модзалевський. Короткий нарис життя св. Іоанна
Максимовича. (Підг. До друку О. Коваленко) 134

ПРИДЕСНЯНСЬКА КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Р. Змак. Подія значна і важлива. 143
С. Реп'ях. Прошальних помах його крил 144
А. Постернак. Подарунок краєзнавцям 145

ЕКОНОМІКА

М. Бутко. Соціальна інфраструктура та регіональні
аспекти її оптимізації 147
Н. Костевич. Прийняття рішення про ціноутворення
на продукцію підприємства 162
А. Шпомер. Деякі питання вдосконалення держав-
ного управління економікою 165
Про авторів 168

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Бібліотека Конгресу США (м. Вашингтон)

Національна бібліотека Канади (м. Оттава)

Вашингтонський університет

Стендфордський університет

Торонтський університет

Бодліанська бібліотека (м. Лондон)

Гарвардський коледж

Бібліотека Інституту історії України НАН

України

Львівська наукова бібліотека імені Стефаника

АН України

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Короленка

Сумська обласна універсальна наукова

бібліотека

Путивльський історико-культурний заповідник

Харківська державна наукова бібліотека

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Журнал.

Коректори: Н. Бажанова, Л. Данчук, Н. Дерев'янко, М. Макановицька,
С. Стебловська, О. Цибульська.

Здано до набору 15.09.98 р. Підписано до друку 13.11.98 р. Формат
70x108^{1/16} Папір газетний. Гарнітура літературна. Друк високий. Ум. друк,
арк. 14,5. Обл. вид. арк. 15,6. Тираж 800 пр. Зам. 2147.

Віддруковано на поліграфічній базі редакційно-видавничого комплексу
«Деснянська правда». 250000, Чернігів, пр-т Жовтневої революції, 62.